

AB 008 b 2024-03-27

Bijlage B. Voorstel resultaatbestemming 2023

Gevraagd besluit

Het Algemeen bestuur van GGDrU besluit:

- Kennis te nemen van het voorstel tot resultaatbestemming;
- Het voorstel tot resultaatbestemming als volgt vast te stellen:
 - € 618.000 te storten in de bestemmingsreserve JGZ.
 - € 723.000 te storten in de algemene reserve publieke gezondheid
- De voorgenomen besluiten in de AB vergadering van 27 maart te bespreken;
- Zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor het einde van 2024, in een volgende AB vergadering te besluiten over onderstaande voorgenomen besluiten:
 - Te streven naar de norm voor de algemene reserve op een ratio weerstandsvermogen van 1,5 met een ondergrens van 1,0;
 - € 500.000 te onttrekken aan de algemene reserve publieke gezondheid en te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Versterking vaccinatiegraad';
 - Te streven naar een JGZ-bestemmingsreserve van 2,5% van de JGZ-begrotingsomvang, waarbij de huidige ondergrens van € 200.000 gehandhaafd blijft;
 - € 618.000 te handhaven in de bestemmingsreserve JGZ.

Inleiding

Het (bruto) jaarresultaat over 2023 wordt vanwege de vrijwaringsbepaling met de gemeente Utrecht (*zie toelichting in de bijlage 'Vrijwaringsbepaling Utrecht'*) opgesplitst in het JGZ-resultaat (€ 618.000) en het overige resultaat (€ 723.000). In dit voorstel resultaatbestemming wordt eerst het voorstel voor de bestemming van het overige resultaat 2023 toegelicht. Vervolgens wordt het voorstel voor de bestemming van het JGZ-resultaat uiteengezet.

Voorstel norm algemene reserve

In de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing (vastgesteld in het AB van 5 juli 2023) is beschreven welke waardering er gegeven wordt aan de verschillende weerstandsvermogenratio's. Deze waarderingen (de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit) kunnen uiteenlopen van onder de 0,6 (ruim onvoldoende) tot boven de 2 (Uitstekend). In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 31-1-2024 is aan de orde geweest welke ratio nastrevenswaardig is en wat als ondergrens aangehouden zou moeten worden. Daaruit kwam naar voren dat een ratio van 1,5 nastrevenswaardig is (dit valt in de categorie tussen 1,4 en 2 die als ruim voldoende gewaardeerd wordt) en een ondergrens van 1,0 aangehouden zou moeten worden (dit valt in de categorie tussen 1,0 en 1,4 die als voldoende gewaardeerd wordt). Per 31-12-2023 komt de ratio (voor resultaattoedeling) uit op 1,57.

Het voorgenomen besluit is om de streefratio weerstandsvermogen vast te stellen op 1,5.

Resultaat overige taken

Het resultaat van de overige taken over 2023 bedraagt € 723.000 positief. Dit bedrag wordt door incidentele posten verklaard. De belangrijkste reden is de rentebaten; de afgelopen jaren waren deze zeer beperkt, maar in 2023 zijn deze op circa € 500.000 uitgekomen doordat er én sprake was van forse geldstromen op de bankrekeningen door voornamelijk Covid-19 en VIP én de hogere rente in 2023 in vergelijking met afgelopen jaren.

Bestemmingsreserve vaccinatiegraad

Voorgesteld wordt om € 500.000 te bestemmen voor de nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Versterking vaccinatiegraad regio Utrecht'. Het is een zorgelijke ontwikkeling dat de vaccinatiegraad daalt (zie de AB-stukken van 27-3-24 omtrent de vaccinatiegraad). Deze daling is dusdanig dat het grote impact kan hebben op de publieke gezondheid van onze inwoners in de regio Utrecht. Het is ook een onderwerp dat leeft. Zo krijgen we regelmatig vragen uit raden en zien we ook de aandacht in de recente pers toenemen (artikel Trouw, Lubach). Tegelijkertijd is de situatie zo dat we inschatten dat het meerjarige inspanningen vraagt om hier een wezenlijke verandering in te brengen. Deze inspanningen zullen lokaal, regionaal en landelijk nodig zijn. De voorgestelde bestemmingsreserve zal niet afdoende zijn om dit allemaal mogelijk te maken. Het maakt het wel mogelijk om de inspanningen die voor alle gemeenten nodig zijn voor de korte termijn te ondersteunen en daarmee ook de lobby bij het rijk voor de langere termijn kracht bij te zetten. Dit maakt dat een bestemmingsreserve op dit onderwerp een zeer passende keuze is.

Samengevat is het bestemmingsvoorstel voor het resultaat van de overige taken als volgt:

- € 723.000 te storten in de algemene reserve publieke gezondheid

Met als voorgenomen besluiten (voor latere besluitvorming):

- € 500.000 te onttrekken uit de algemene reserve publieke gezondheid en te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Versterking vaccinatiegraad'.

Voorstel percentage JGZ-bestemmingsreserve

In het AB van 31-1-2024 heeft het Algemeen Bestuur een gesprek gevoerd over de omvang van de JGZ-bestemmingsreserve. Toen is ook besproken of de ondergrens van € 200.000 (0,55% van de JGZ-begrotingsomvang) toereikend is. De fluctuaties in de JGZ-resultaten van afgelopen jaren laten zien dat de bestaande ondergrens niet voldoende van omvang is om de fluctuaties op te vangen.

Voor de toekomst is er geen reden om aan te nemen dat de fluctuaties in de JGZ-resultaten zullen afnemen. Met een JGZ-personeelsomvang van circa 425 medewerkers met bijbehorend verzuim en verloop wat noopt tot externe inzet is de verwachting dat een reserve van voldoende omvang nodig zal zijn om te voorkomen terug te moeten vallen op de JGZ-gemeenten. Daarbij komt dat er naar de toekomst toe risico's worden voorzien zoals hogere eenmalige kosten voor de implementatie van het DD JGZ. Het eerste beeld na analyse van de inschrijvingen op de aanbesteding is dat de structurele kosten passen binnen de JGZ-begroting, maar dat de incidentele implementatiekosten mogelijk een overschrijdingsrisico kent. Als we de 1,5-ratio voor het benodigde weerstandsvermogen als dekking voor de GGD-brede risico's (zie kopje 'Voorstel norm algemene reserve') als uitgangspunt en maatstaf nemen voor het streefpercentage voor de JGZ-bestemmingsreserve afgezet tegen de JGZ-begrotingsomvang resulteert een percentage van 2,5%.

Het voorgenomen besluit is om het streefpercentage van de JGZ-bestemmingsreserve vast te stellen op 2,5% van de JGZ-begrotingsomvang met een ondergrens van € 200.000.

Resultaat JGZ

Het positieve resultaat van € 618.000 wordt in belangrijke mate beïnvloed door een bijzondere post. Naar aanleiding van het GGID-stopbesluit eind 2022 hebben de drie GGD'en een fiscaal adviseur laten onderzoeken of er een juridische grondslag was om de betaalde btw over de gemaakte GGID-kosten terug te vorderen van de belastingdienst. Dit heeft er toe geleid dat GGDrU op 26 februari 2024 de beschikkingen over de periode 2017 t/m 2023 heeft ontvangen met daarop de bevestiging dat een bedrag van € 2.255.540 teruggestort zal worden. Per GGD gaat dat om € 751.847.

Zonder bovengenoemde incidentele bate zou het JGZ-resultaat zijn uitgekomen op € 134.000 negatief. Verwerking van dit negatieve resultaat zou de JGZ-

bestemmingsreserve hebben laten dalen naar circa € 66.000; ruim onder de ondergrens van € 200.000.

Door de incidentele meevaller slaat het onderliggende JGZ-resultaat om van € 134.000 negatief naar € 618.000 positief. Het toevoegen van dit resultaat aan de JGZ-bestemmingsreserve geeft deze reserve een robuuste basis om schommelingen en onverwachte ontwikkelingen op te vangen. Op basis van het huidige verwachte JGZ-resultaat zou het percentage stijgen naar 2,25%. Dit percentage komt dicht in de buurt van het streefpercentage van 2,5% wat GGDrU nodig acht om te hanteren kijkend naar de fluctuaties in de JGZ-resultaten van de afgelopen jaren en de onzekerheid rondom ontwikkelingen in de gemeentelijke financiën. Het verstevigen van de JGZ bestemmingsreserve biedt ook een buffer voor mogelijke onverwachte extra kosten bijvoorbeeld rondom de implementatie van het nieuwe DDJGZ.

GGDrU en haar Dagelijks Bestuur zijn zich ervan bewust dat hiermee gebruik wordt gemaakt van een meevaller die eigenlijk voortkomt uit een groot tegenvallend dossier, met de nodige gemeentelijke impact. Om deze reden is gekeken naar de alternatieve optie van het (deels) terug storten van de GGID-btw-meevaller naar de 25 JGZ-gemeenten ter compensatie van de bijdrage die zij naar aanleiding van het stopbesluit eind 2022 hebben moeten doen (zie bijlage 1). Alles afwegende is om de redenen zoals opgesomd bij het kopje '*Voorstel percentage JGZ-bestemmingsreserve*' het voorstel om het positieve jgz-resultaat 2023 toe te voegen aan de JGZ-bestemmingsreserve.

Het bestemmingsvoorstel voor het JGZ-resultaat ad € 618.000 over 2023 is als volgt:

- € 618.000 te storten in de bestemmingsreserve JGZ.

Met als voorgenomen besluit (voor latere besluitvorming):

- Het handhaven van het via de resultaatbestemming 2023 gestorte bedrag van € 618.000 in de JGZ-bestemmingsreserve.

Bijlage 1. Alternatieve bestemming GGiD btw teruggave

In het voorstel resultaatbestemming 2023 is uiteengezet welk voorstel het Dagelijks Bestuur doet aan het AB ten aanzien van het JGZ-resultaat 2023. Het voorstel is het toevoegen van het JGZ-resultaat aan de JGZ-bestemmingsreserve. Deze reserve zou op basis van de huidige conceptcijfers (de accountantscontrole is nog niet afgerond) stijgen van € 200.000 naar € 818.000.

In eerdere besluitvorming rondom het GGiD-dossier heeft het bestuur geen besluiten genomen over eventuele meevallers. Om het AB in staat te stellen een goed onderbouwde keuze te maken heeft GGDrU ook de alternatieve optie in beeld gebracht. Namelijk het (deels) terug storten van de btw-teruggave aan de 25 JGZ-gemeenten ter compensatie van de bijdrage die zij naar aanleiding van de besluitvorming eind 2022 hebben moeten doen.

Hieronder heeft GGDrU een tabel opgenomen met daarin de naar rato verdeling van het maximaal mogelijke terug te storten bedrag aan de 25 JGZ-gemeenten waarbij rekening is gehouden met de bestaande ondergrens van € 200.000 in de JGZ-bestemmingsreserve. Daaruit komt naar voren dat die incidenteel maximaal mogelijk terug te storten bedragen uiteenlopen van circa € 3.500 tot circa € 97.000

Gemeente	Bevolkings-aantal per 2023	Maximaal naar rato terug te storten bedrag
Amersfoort	160.759	€ 97.476
Baarn	25.008	€ 15.164
Bunnik	16.026	€ 9.717
Bunschoten	22.500	€ 13.643
De Bilt	43.884	€ 26.609
De Ronde Venen	45.572	€ 27.633
Eemnes	9.598	€ 5.820
Houten	50.581	€ 30.670
IJsselstein	33.492	€ 20.308
Leusden	31.467	€ 19.080
Lopik	14.704	€ 8.916
Montfoort	13.929	€ 8.446
Nieuwegein	65.426	€ 39.671
Oudewater	10.232	€ 6.204
Renswoude	5.747	€ 3.485
Rhenen	20.329	€ 12.326
Soest	47.439	€ 28.765
Stichtse Vecht	65.771	€ 39.880
Utrechtse Heuvelrug	50.429	€ 30.578
Veenendaal	68.525	€ 41.550
Vijfheerenlanden	60.052	€ 36.413
Wijk bij Duurstede	23.995	€ 14.549
Woerden	53.244	€ 32.285
Woudenberg	14.358	€ 8.706
Zeist	66.629	€ 40.401
Totaal	1.019.696	€ 618.293

Bijlage 2. Vrijwaringsbepaling Utrecht

In de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht is onder artikel 54 de zogeheten vrijwaringsbepaling opgenomen:

Artikel 54: Vrijwaring

1. De gemeente Utrecht blijft gevrijwaard voor kosten of aansprakelijkheden voortvloeiend uit de werkzaamheden van de GGD Midden-Nederland, die zijn verricht voorafgaand aan de inwerkingtreding van de regeling.

2. De MN-gemeenten verplichten zich kosten en aansprakelijkheden die ontstaan met betrekking tot de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 4, tweede lid, te vergoeden aan de gemeente Utrecht voor zover deze aan de gemeente Utrecht in rekening worden gebracht door de regionale gezondheidsdienst.

Via deze bepaling wordt gewaarborgd dat gemeente Utrecht wordt gevrijwaard van financiële implicaties voortkomend uit taken op het gebied van JGZ die zij niet afneemt bij GGDrU. Om deze reden wordt bij de bestemming van het resultaat van GGDrU onderscheid gemaakt in het JGZ-resultaat (wat ten laste of ten gunste dient te worden gebracht van de JGZ bestemmingsreserve) en het overige resultaat (wat ten laste of ten gunste dient te worden gebracht van de algemene reserve publieke gezondheid). Naast het feit dat de vrijwaringsbepaling betekent dat het financiële resultaat wordt gesplitst brengt het ook met zich mee dat indien de JGZ bestemmingsreserve niet voldoende van omvang is om eventuele negatieve JGZ-resultaten op te vangen en daarmee alsnog ten laste komen van de algemene reserve publieke gezondheid gemeente Utrecht hiervoor gecompenseerd dient te worden.